

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.
Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:
főtcza, 328-ik szám alatt,
az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény,
valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
Egy évre : : : : : 4 frt.
Félévre : : : : : 2 " "
Negyedévre : : : : : 1 " "

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapestben
és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DIJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös
hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen
levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Népnevelési egyletek.

Gróf Zichy Jenő, hazánk ezen lelkes, nemes törekvéseiről ismert, nagy fia, a magyar közmívelődés, társadalmi haladás ezen apostola, kinek nevével és buzgó törekvésével mindenütt találkozunk, a hol csak hazánk ipari, közgazdasági s főleg népnevelési tekintetben való előhaladásának biztosításáról van szó, legújabbán azon indítványnyal lépett föl: kerestessenek meg az összes hazai törvényhatóságok az iránt, hogy a területükön a népnevelési egyletek érdekében már alakult, vagy alakulófélben levő bizottságoknak lehetővé tegyék, hogy a legközelebb a fővárosban, május végével az iparoskörben tartandó értekezleten egy-két megbízott által magukat képviseltessék, hogy így az ország fővárosából induljon ki és terjedjen el azon mozgalom, mely a népnevelési egyletek feladatának gyakorlati megvalósítását tűzte ki célul. — Kell, ugymond, hogy az ország fővárosából terjedjen el az egész országban ezen mozgalom, mint terjed a szív központjából a test minden részébe a lüktető vér.

Ezen gyűlésre azután meghívandóknak véli a nemes gróf az ország legismertebb és legbuzgóbb tanügyi férfait, — hogy így azután a népnevelési egyletek gyakorlati életbeléptetése és országsszerte való terjesztése által is, a viszonyaink között legalkalmasabb és legelfogadhatóbb módokat megállapíthatók és a létesítés eszközei, föltételei s alkalmazásuk módosítai körülírhatók legyenek s ennek alapján egyszerre, mintegy varázslásra országsszerte az üdvös mozgalom a kezdeményezés stadiumából a megvalósulás révébe tereltesse. — Utal a Párisban legközelebb megtartandó „népnevelési kongresszus“-ra, melyen hazánknak is méltóképen képviselve kell lennie, — és reményét fejezi ki, hogy az úgy lesz.

Tette hív fel! Írásban, szóban az ügy már is eléggé meg van érlelve, most a leg-helyesebb gyakorlati út felfedezését sürgeti a cél megvalósítása érdekében.

Midőn mi azt most és e helyütt elmondjuk, azt hisszük, hogy megyénk és városaink hatóságai, melyek gróf Zichy Jenő itt, Eperjesen tartott búzdító szavain lelkesültek, és melyek ezen szent ügyért áldozni is kész polgárokra támaszkodhatnak, szent kötelességüknek ismerendik, ez ügyben mindent elkövetni a célból, hogy a nemes gróf törekvései sikertelenek ne maradjanak és megyénk népnevelési egylete a lehető és a kellő nagy támogatásban részesüljön magasztos feladata megoldásában!

Igen, a sárosmegyei népnevelési egyletnek képviselve kell lennie az országos közgyűlésen, — de, hogy ott a megyénket megillető érték is tulajdonitassék részvételének, hogy ott szavai súlylyal is birjanak, mindnyájunk osztatlan és lelkes támogatására van szüksége, mert hiszen mindnyájunknak szent feladata, — őt céljai elérésében még áldozatok útján is segíteni.

Ha ez iránt biztos lesz, a minthogy nem kételkedünk benne, biztos is lehet, tekintve közönségünk azon eléggé nem dicsérhető nagy erényét, melynél fogva minden a

haza közjólétét általában, és különösen megyénk és városunk közmívelődési haladását biztosító törekvést lelkesen pártolni szokott; — akkor a sárosmegyei népnevelési egylet megteheti az első fontos lépést, belé állhat az országos népnevelési egyleti-szövetkezetbe és a budapesti határozathoz képest azután munkájához is láthat s a feladat gyakorlati megoldását is sikeresen ejtheti meg!

Rajta tehát, segítség ezen nemes ügyet diadalra, eredményre, nemcsak rokonszenvvel, szívvel, érzellemmel, szóval, de cselekedetekkel, áldozatokkal is, — buzdítsuk, kérjük a nemes grótot a költő ama szavaival:

„Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül.“

Városi közgyűlés.

Városi képviselőtestületünk f. hó 27-én közgyűlést tartott, a mely alkalomra — kivételképen — szokatlan nagy számban jelentek meg képviselőink, s miért? — mert három rendbeli városi tisztség választás útján való betöltése állott küszöbön.

Elnöklő polgármesterünk a közgyűlést megnyitottan nyilvánítván, mindenekelőtt jelenté, hogy a városi legtöbb adót fizető képviselők névsorában a közszeretben állott Fontana János elhalálása folytán megürült helyre Podhorányi Nándor eddigi póttag vetetett föl.

Azután olvastattat a városi egészségügyi bizottság jelentése, a melyből kitűnt, hogy az úresedésben lévő városi tiszt főorvos és kórházigazgató állomásra a szabályszerűen kihirdetett pályázat folytán dr. Lakner Árpád és dr. Mosánszky Titus pályaműveinek a kellő módon fölszerelve találtattak, a szabályszerű választás megejtése indítványoztatott. Ezen jelentés alapján a titkos szavazás útján megejtendő választás szükségké kimondatván, a szavazatszedő bizottság Rojkovics Sándor városi képviselő elnöke alatt Richnavszky Nándor és Bergmann Nándor személyeiben megalkottatott. Miután a szabályszerű titkos szavazás zavartalan lefolyása után a beadott szavazati jegyek a kiküldött bizottság által megszámláltattak, ennek elnöke a következő jelentésben terjeszté elő az eredményt: Beadott összesen 85 szavazati lap, ebből dr. Lakner Árpád nyert 55-öt, dr. Mosánszky Titus pedig 28-at. Két lap üresnek találtatott. Ezen jelentés alapján tehát a közgyűlés dr. Lakner Árpádot élénk éljenzés között üdvözlé mint városunk választott tiszt főorvosát, a ki a szabályszerű esküt a közgyűlés színe előtt legott le is tette. Üdvözljük az új főorvos urat s kívánjuk, hogy őt a gondviselés a szenvedő emberiség s főképp városunk népe javára, hosszú évek során át tartsa meg!

Ezután a városi kiadói tisztség betöltésére került a sor, mely állomásra tíz városi képviselő ajánlatára közfelkiáltás útján Zelné Ignác fáradhatlan buzgalmu polgármesteri irnok lett megválasztva. Az ezen választás folytán üresedésbe jött első irnoki állomásra pedig Csernyitzky 25 szavazata ellenében 53 szavazattal Fuhrmann Aurel okleveles elemi néptanító lett megválasztva. Zelné és Fuhrmann legott le is tették a hivatalos esküt.

Olvastattat az eddig működött színház-építési választmány kimerítő jelentése a színház belfelszerelésének befejezése és ünnepélyes megnyitása alkalmából. Ezen jelentés, — mely Kiss Géza városi s egyúttal választmányi jegyző jól ismert ügyes tollából eredt, új, remek színházunk keletkezésének egész történetét részletesen tárgyalja s a megnyitás alkalmából lefolyt ünnepélyeket teljes hűséggel s kimerítően ismerteti. A közgyűlés feszült figyelemmel s élvezettel hallgatta végig ezen jelentést, azon méltó határozat kijelentése mellett, hogy ez az „Eperjesi Lapok“-ban egész terjedelmében közöltessék, s gondos megőrzés céljából a város levéltárába helyezzessék. A színház építése,

fölszerelése és megnyitása alkalmából pedig a volt színház-építő bizottság minden egyes tagjának, a város buzgó s tevékeny polgármesterének és az „Eperjesi Széchenyi-Körnek“ a képviselőtestület jelen közgyűlése jegyzőkönyvében hálás köszönetét és elismerését fejezé ki.

Szóba jött ezután az állandó színi-választmány megalakításának ügye, mely választmányba Sárosmegye részéről Péchy Zsigmond, dr. Berzevich Albert és Péchy Ödön s az „Eperjesi Széchenyi-Kör“ részéről id. Szabó Ede lettek kiküldve, Eperjes város részéről pedig a város polgármestere mint állandó elnök s jegyzőjén kívül Jelenik-Almágy István, Kubinyi Albert, dr. Schmidt Gyula és Fest Lajos lettek megválasztva.

Olvastattat Sárosmegye alispánjának ezen törvényhatóság 1880-ik évi közigazgatási viszonyait kimerítően ismertető s nagy gonddal szerkesztett jelentése s illetőleg a nevezett megye bizottmányának erre vonatkozó határozata.

Olvastattat özv. Kovács Antalné szül. Mittermann Mária kegydíj iránt beadott folyamodványát, melynek alapján a képviselőtestület, tekintve azon körülményt, hogy dr. Kovács Antal, bár rövid szolgálati ideje alatt főképp a városi kórház célszerű berendezése körül kiváló érdemeket szerzett, a nevezett folyamodónőnek boldogult férje évi fizetésének felét, vagyis 375 frtot o. é. egyszer s mindenkorra kifizetni, kiskoru leánykaja részére pedig élte 18-ik évéig nevelési segély-díj czimén évi 80 o. é. frtot folyóvá tenni határozta.

Polgármester jelenté, hogy az osztrák-magyar bankkal folyamatban lévő városi kölcsön-ügy a magy. kir. belügyministerium által helyben hagyott. Ennek alapján ezen üzlet további teljes lebonyolításával a polgármester bizott meg.

Végre a város lejtmeretési munkálatainak állapotára vonatkozólag jelenté a jogügyi szakosztály, hogy bár Elsner Ferencz balassa-gyarmati mérnök ezen munkálatokat itt a helyszínen teljesen befejezte, mindazonáltal a kész munkálatok nevezett mérnök bonyolodott magánügyei miatt mindaddig be nem küldettek. Ennek folytán a tanács ezen ügy mielőbbi tisztábazatalával bizott meg.

A napirendre kitűzött ügyrend ezzel teljesen kimerítettván, a közgyűlés szétoszlott. r. t.

Eperjesi Széchenyi-Kör.

A f. hó 26-kára hirdette volt felolvasás: Smiles „A takarékoságról“ czin.ü művének ismeretése, közbejött akadályok folytán egyelőre elmaradt.

A tegnapi, vagyis f. hó 29-ikén megtartott házielőadásról, az idő rövidsége miatt, csak jövő számunkban fogunk jelentést tehetni.

Nagys. Berzevichy Tivadar ur az „Eperjesi Széchenyi-kör“ könyvtárát Smiles-nek „Takarékoság“ czimú, nagyhirű művével gazdagította. Mely becses adományt a kör nevében kifejezett köszönete mellett ezennel nyugtázz.

A könyvtárnok.

Egyleti ügy és kérelem.

Az eperjesi szegények kath. temetkezési egylete f. hó 24-én d. e. a városház tanácstermében tartotta évi rendes, s az egylet három éves fenállása alkalmából az alapszabályok értelmében egyszersmind választó közgyűlését. Miután több alapító és pártoló, valamint szép számú rendes tag jelenlétében az egylet folyó ügyei elintéztettek, s az évi számadások a számvizsgáló bizottság véleményes jelentése alapján Klór Gyula pénztárnok kitértő szolgálatainak elismerése mellett záradékoltattak volna, s miután konstatáltatott: hogy ezen jótékony egylet ez idő szerint 10 alapító-, 29 pártoló-, s 1105 rendes- és előfizető tagot számlál, hogy továbbá 1515 frt 20 kr alapitókével és 556 frt 95-kr kezelési összeggel rendelkezik; a fenforgó választások következő eredménynyel lettek megejtve: aligazgató újra Ghillány József, pénztárnok Klór Gyula, jegyző Rihnavszky Nándor, kezelő bizottsági elnök Vilecz Kamil, rendes

Mai számunkhoz egy fél iv van mellékelve.

tagok: Rojkovics István kanonok állandó tagon kívül, Mandics Ede és Spesz János; egyleti gondnok pedig id. Nádaskay Sándor urak lettek, s végre kezelő bizottsági két póttagnak Rounsinszky Róbert és Sztankay László választottak.

S midőn a fenti számok elég világosan jelzik a felebaráti szeretet terén szerényen működő egyelet életrealóságát, a lefolyt közgyűlés visszhangjával s tanúságára az eddig elért eredményeknek, hű köszönetemet nyilvánítom a kezelő bizottság s általán valamennyi tényező buzgó közreműködéséért; másrészt pedig, mivel az egyelet második célját „az elhunyt tagok árvaainak segélyezését” az alapító gyarapításával hova elébb csak úgy vagyunk képesek megközelíteni s életbe léptetni, ha az alapító- és pártoló tagok száma fokoztatik; e végből különösen a ház- és földbirtokos családokat, annak feltevéseben, hogy az egyelet üdvös működéséről már eddig is kellő meggyőződést szerzők sikerült, a csekély mérvű anyagi áldozatot igénylő szíves csatlakozásra kérem.

Eperjes, 1881. ápril hó 27-én.

Pletényi Endre
apát, egyleti igazgató.

Dengi János urnak!

Nem ellentmondási vagy vitakozási vágyból fogok e sorok írásához, de véleményem elmondásával tartozom önmagamnak, s a nők ama részének, kik velem hasonlóan gondolkoznak, s hogy ezeknek száma nem csekély, azt én szívesen elhiszem, — hinni szeretem.

Hogy ön az „Eperjesi Lapok” 9. számában közölt szerény soraimat figyelemmel olvasta végig, arról szíves válasza győz meg, s midőn őszintén megvallom, miszerint azon tudat, hogy azok némi érdeket ébreszteni képesek voltak, igen jól esik, engedje azt is éppen olyan őszintén elmondanom, hogy válasza arról is meggyőződött, hogy ön nemcsak iránt „csakugyan” meglehetősen elfogult.

Ön uram azzal vádolja a nőket, hogy parthiahajhászok! Lehet, — sőt úgy is van, hogy vannak, kik ez életbevágó lépésnél legelőször is azt számítják ki, mennyi kényelmet, mennyi fényűzést enged meg nekik jövőbelijük állása, jövedelme; megengedem, hogy vannak olyanok is, kik a házasságot csupán üzletnek tekintik, ezeket aztán egy élet keserű csalódása győzi meg eltévesztett számításairól; de engedje azt meg ön is nekem, hogy azt annyira gyakorolni, mint a jelenkor férfiai teszik, a nőknek — már társadalmi állásuknál fogva is — teljes lehetetlen. — Ragadós baj ez, s igen veszélyesen terjed. Azt mondják: beteg a társadalom e tekintetben is, s ez igaz, de ezen csodálkozni nem lehet, hiszen éppen a férfiak azok, a kik estélyeken, utcán, lapok utján kötnék ismeretséget azzal, ki jövő — családi életük boldogságát lenne megállapítandó, biztosítandó!

Ön azt állítja: oly nőt keresnek önök, ki tisztán, komolyan, lélekkel, odaadással tud szeretni. Tudja-e ön, mit tanácsolnak a férfiak az ilyen nőnek? Tagadja meg, illetőleg titkolja el nézeteit, elvét, mert az nem e századba való. Ó hídje el nekem, oly ritka mint a fehér holló, az a férfi, ki ezzel törődik, ama fontos kérdés mellett, mennyi vagyonnak, mennyi jövedelemnek ráadásul szolgál ez vagy ama nő? Ez akkor, — a divatos házasság jelszava, a minék — természetesen — végtelen sok válópör, s még több boldogtalan családi élet az eredménye.

Üres fényűzéssel, rangjukon felülemelkedéssel vádolják a nőket; — igazuk van! — de ezen bűnben is részesek a férfiak. — Hogy rövid legyenek, s ne éljen vissza túrelmével, egy példát hozok csak fel. — Menjünk csak egy estélyre s nézzük végig a tánczoló s ülő nőket, fel fog tűnni, hogy az utóbbiak nagyrésze igen egyszerűen van öltözve, pedig ha a „világ urai” közül fáradságot venne magának csak egy is, társalgásba elegyedni az elhanyagolt nők valamelyikével, lehet, ezeknek lelkek emelkedettsége, kedélyök melege kárpótolná őket a fényes külsőért, de ez oly ritkaság! Próbálják meg egyszer, hagyják ulti a fényükkel feltűnni akarókat, s ez orvosság néhányzori ismétlése után hatni fog, s e gyógyulás ki fog terjedni a ház s utcára is. De pillangók az urak, s én még hozzá teszem, hogy olyan pillangók, melyek ismételve keresik fel a gyertya lángját, követve a „fényt”, pedig tapasztalták, hogy ez sebeket ejt, fájdalmat okoz, sokszor megsemmisít egy egész életet. — Vorth a szabókirály öltözékének legegyszerűbbike 100 frtba kerül s mennyire szeretik csodálni! Mint ama parányi papucsot, melynek párja 10 frt, pedig hány férfi nyögött már ennek zsarnoki nyomása alatt?! — Eladta szabad véleményét, elvetette hitét, és csak akkor tanulta ismerni az egyszerűség áldását, előnyeit, a midőn már késő volt!

Most, midőn őszintén kívánám, hogy részben igaz, de általánosságban kissé túlszigoru nézeteit a nőket illetőleg, mielőbb kedvezőbbekre változtassa egy olyan „aranyos kis madár”, fogadja üdvözetem. — Ha soraim nem voltak unalmasak, legközelebb elmondok néhány szót a női hivatásról, meggyőzendő önt arról, hogy én nemem iránt nem vagyok elfogult.

K. Vilma.

Színészet.

Szombaton f. hó 23-án színre került: „Donna Juannita,” (operette 3 felv., irták: Zell F. és Gené Richard, zenéjét szerette: Souppé Ferencz) a czimszerepben (René Dufaure — Donna Juannita) Krecsányi Sarollával, a kinek játéka, éneke biztos, egész alakítása találó volt. Jól sikerült részletek előadásából: az alkáddal és a parancsnokkal való találkozása, továbbá a „ringe-ringe-rája”. Kedves hatást idézett elő a diákok serenadeja, melyet a közönség kívánatára éppen úgy, mint a „ringe-ringe-rája”-t és a „zapatead”-ensemblét ismételnők kellett. Az előadás egybevágó, kerekded egészet képezett. Nagy érdeme van e körül a minden érzékére béna ezredes alakját találó humorral személyesítő Németh Józsefnek (Andrew Douglas) a neveléses vén szerelmes (Pomponio) hű másának, Csatar Győzőnek, a féltékeny Petrita szerepében kedves jelenségül feltűnt Halmaynének, Váczy Vilma sikerült Donna Olympiájának és Latabár Riego Maurice evangelistájának.

A nagyszámú közönség, mely a színházat annyira betöltötte, mint csak a megnyitási előadások alkalmával, jól mulatott s elégedetten távozott.

Vasárnap, apr. 24-én Almásy Tihamér 3 felvonásos eredeti népszínműve „A Borzáné Marcsája” adatott. Halmayné mint Marcsa a czimszerepben teljesen megállotta helyét. Hangja erős, érczes, tiszta, és ha kell, lágy, — úgy hogy nagy körben is biztosan mozoghat; játéka megfelelő. Különösen sikerült neki a „kakadú-dal” előadása. Latabár Kálmán mint Pavelka minden túlzás nélkül, de némi irodalmi előképre emlékeztetve, adta szerepét. Tartása, beszédmodora, mozgása mind hű utánzata volt az elbizakodott, vidéki uracs nagyzó modorának. Pétery szerepében Abonyi Gyula kellően kiemelte a sokszor inséggel küzdő vidéki magyar daltársulat igazgatójának nemes jellemvonásait. Ozveggy Borzáné szerepe jó kezekben volt Váczy Vilma kezében. Németh mint Bunkó s a többi daltársulati tagok (Fenyéry, Takácsné, Torday, Karczag) továbbá Takács József mint Gyurka tősgyökeres magyar minden és Csatar Győző mint Nagy Pista csendbízatos elismerésre méltó igyekezete emelte az előadás érdekét.

Hétfőn, ápril 25-én a D'Ennery és Cormon 5 felvonásos drámájában („Egy katona története vagy a gályarab leánya”) Abonyi Gyula mint Renó János kitűnő játékaival, a helyzetnek megfelelő magatartásával és a bű, a fájdalom, a szenvedés színezésére alkalmas hangjával méltán nyerte meg a közönség elismerését és tapsait. Adrien szerepe Kövesy Sarolla alakítása folytán figyelmet keltett. Latabár K. mint Samboran derűtséget idézett elő és Németh József mint tábornok és kormányzó, szerepéhez hű maradt. Az apátnő Váczy Vilma mint mindig, úgy most is megfelelt feladatának. A mi azonban ezen előadás hátrányára szolgált, az az egybevágó egyöntetű játék hiánya volt. Ennek okát úgy látszik, abban kell keresnünk, hogy ez este tán több szükség volt a sűgőra, a ki egyéb-iránt majd mindenkor a kellőnél tán erősebben is sűg, mint máskor. Lehet különben, hogy a kic-i közönség látása némi lehangoltságot is keltett. És ezen nem csodálkoznánk, mert bizony bizony nem csak nehéz, de kellemetlen dolog is, majdnem teljesen üres padoknak játszani, és pedig kedvvel, lelkesedéssel.

A közönség nem méltatta kellő figyelemre ezen valóban jeles, ugyesen szőtt, irt drámát.

Kedden, f. hó 26-kán meglehetősen nagy közönség előtt Planquette Róbert 3 felvonásos nagy operetteje „A cornevillei harangok” (szövegét irták Clairville és Gabet) került színre. Krecsányi Sarolla mint Serpolette a legteljesebb mértékben megfelelt a közönség várakozásának; ezen szerep mintha csak számára iratott volna, életet nyert játékában. Főleg mint „a cseléd — gróf kisasszony” volt elemében. Elevensége, mozgékonyasága, természetes jeleget öltött, éneke hű volt. Németh I. mint Gáspár apó olyan alakítást mutatott be, melyre évek múltán is örömmel emlékszünk vissza. Lélektani mély tapintattal fogta föl azon hatásos jelenetet, midőn az öreg Gáspár apó megőrül. Bemutatott örültje kitűnő volt. Jean Grenicheux (Bérczy Ödön) Henry de Corneville (Csatar Győző), kinek különben kedves tiszta hangja némileg korlátozva volt rekedtség által, Bailly bíró (Latabár Kálmán) humoros alakja Germaine (Halmayné) kedves lénye s az összesség, gyors menetű, biztos előadás, mindez hozzájárult ahhoz, hogy a közönséget a legkedvesebb hangulatban tartsa meg. A zenei rész is kifogástalan volt. Krecsányi Sarolla és Halmayné mellett Németh hangja és éneke is tetszést aratott. Szóval sikerült előadást constátalhatunk.

Ápril 27-én, szerdán, John Poote: „Pry Pál” című 5 felvonásos vígjátéka előadásakor Latabár Kálmán a czimszerepben („Pry Pál”) eltalálta az angol vígjáték hatásának nyitját, a mennyiben angol nyugodtsággal, nem mesterséges eszközök, (grimaceok, neveléses magatartás stb.) hanem a helyzetek komikumának helyes kiemelésével igyekezett (és tudott is!) hatni. Alakítása teljes mértékben sikerült. Hardy ezredes szőrtőlódó természet, megcsontosodott szokásai, kellő világosságban tűnek fel Németh József játékában. Fenyéry Mór (Witherton) ezuttal elemében volt. Subletné — Váczy Vilma a nála szokásos tapintattal találta

el a szerep jellemzetes fővonásait. Phoebe — Krecsányiné semmi kívánsi valót sem hagyott hátra, könnyedén mozgott, biztosan játszott és — hatott! Különben meg kell vallanunk, hogy „a minden lében fakanál” Pry Pál alakítása sikerének méltó elősegítői voltak az említettek kivül még a többi nevezetesebb szereplők is (nevezetesen Torday, Derzsy Irma, Abonyi stb.)

Csütörtökön f. hó 28-kán színre került Bercsényi Béla 5 felvonásos eredeti színműve: „A váltó”. Az egész előadás összhangzó, kerekded egészet képezett. A siker elérésében legnagyobb érdeme van Halmay J. (Kistelki Sándor) alakításának, a ki a dics- és nagyravágó, urrá cseperedett uzsorás-ügyvéd letelenségét, nagyuri modort utánzó elegantiáját hiven tükröztette vissza, mellette Abonyi Gyula és Kövessy Sarolta, előbbi Andorlaci G., utóbbi Katalin szerepében, nemkülönben Németh J. Vihnyey A. szerepében érdemelnek elismerést, mint kik szerepeik tudása, könnyű mozgásuk s „mi egy s más” által tüntek ki. Latabár K. mint ügyvédsegéd, szerepe s a helyzetek komikumát jól kiemelte, Krecsányiné végtelen kedves Margit volt. Váczy Vilma (Flóra) jól jellemzett. Csatar Gy. (Lomniczi D.) és Fenyéry M. (Keve G.) is igyekezett tanusított. A kis Takács Jolán (Mariska) jól viselte magát, a közönség élénk tapsolással jutalmazta bátor és biztos beszédét. A bizony csekély számú közönség teljes meglegedetten távozott.

El nem mulaszthatjuk mind a szintársulatot, mind pedig és főleg a színi választmányt és a városi hatóságot figyelmeztetni reá, hogy a sokszor a kiállhatatlanságig erős légvonal megszüntetésén igyekezzenek a fűtőhelyiségek, lyukak s az ajtók czélszerű elzárása s más hasonló intézkedések útján. Ezen bajnak orvosolása, még pedig mielőbb orvosolva kell lennie, nehogy a színészek és a közönség is szenvedjen.

Végül még egy szót.

Krecsányi I. színiigazgató a legjobb darabok, a legújabb remekművek színrehozatalával, társulata igyekeztével s nem csekély gyakorlott ügyességével igyekszik kielégíteni a közönség igényeit s megfelelni a színház látogatók várakozásának.

Pártoljuk őt és szintársulatát! — A magunk öröme és mulattatására fog az szolgálni!

Irodalom.

Uj füzetes vállalat. Révai testvérek uj füzetes vállalatot indítottak meg „Világhírű utazások könyvtára” czímmel. Az I. füzet a következő utazás leírását kezdi meg: Gróf Szechenyi Béla keleti utazása India, Japán, China, Tibet és Birma országokban. Irta Kreitzer Gusztáv, az expedíció tagja. Szerző által egyedül jogositott magyar kiadás, 200 művészi kivitelű eredeti képpel.

Orvosi tanácsadó. A dr. Ziffer Károly által irt „Népszerű Orvosi-Tanácsadó vagy Házi Lexicon az egészséges és beteg emberről” című mű 11—13-ik füzete megjelent Mehner Vilmosnál Budapesten.

Az 1881. törvények fölötté praktikus kiadásban jelennek meg újév óta. Tettey Nándor és társa egy új eszme szerint adják ki azokat: nyolczadrétben, az oldalak szélességének csak felet nyomtatva be, míg a másik felét üresen hagyják, hogy ott kiki jegyzeteket tehessen magának. E jegyzetszerű kiadásból az I. füzet jelent meg, az 1—10 törvénycikket tartalmazva.

A világirodalom története 3—5. füzetét vetjük ma Tettey Nándor és társa kiadói cégétől. Az összes mivel népek szellemi tevékenységének eredményeit egy műben együttesen bemutatni ép oly nehéz, mint hálás feladat. S azért kétszeres becsű oly mű, mely felkarolja az összes irodalmakat. Bemutatva egyuttal a legjobbat, mit ez irodalmak létrehozottak mesteri fordításban, minőket e három füzet mutat be, Szász Károly, Szilády Áron, Erdődi Béla, Arany János, Révai Miklós, Verseghy Ferencz, Csiky Gergely, Szabó Károly, Székács József stb. tollából. Az 5. füzettel a keleti népek irodalma és az ó görög irodalom teljesen be van fejezve, a latin pedig megkezdve. Ajánljuk e munkát melegen, mert megérdemli. Beszerzése meg van könnyítve a füzetes megjelenés által.

A Korán. Kámory Sámuel, pozsonyi tanár aláírási ívet bocsátott ki a Korán fordítására, melyet az eredeti szövegből t. i. az arab nyelvből magyar nyelvre fordított és bő magyarázatokkal ellátott. Ez volna az első magyar Korán fordítás az eredetiből. Előfizetési ára 4 frt. o. é. Kámory egyike legjelesebb orientalistáinknak; ajánljuk ezen művét, valamint más dolgozatait is az érdeklődők figyelmébe.

Beküldetett. A keresztény-izraelita polgári házasság. Eszrevételek a kormány által a polg. házasság tárgyában beterjesztett törvényjavaslat felett, írta Sztelho Kornél köz- és váltó-ügyvéd. Budapest (Hornyánszky.)

Magyar szemle. A Mehner Vilmos kiadásában (Budapest) megjelenő s Bodnár Zsigmond által szerkesztett „Magyar szemle” áprilisi füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: A zsidók Palaesztinában Hatala Pétertől. A demokratia Magyarországon Bekics Gusztávótól. Az államjavak eladásáról Joób Lajostól. A skandináviai és dán drámairodalom Thordson Erikótól. Lilly.

Folytatás a mellékleten.

onásait. Phoebe —
lót sem hagyot hátra,
jatszott és — hatott!
nk, hogy „a minden
tása sikerének méltó
teken kívül még a
(nevezetesen Torday,

n szíre került Ber-
edeti színműve: „A
összhangzó, kerekded
érésében legnagyobb
lki Sándor) alakítá-
vagyó, urra csepere-
éget, nagyuri modort
ötöztette vissza, mel-
essy Sarolta, előbbi
szerepében, nemkü-
A. szerepében érde-
szerepeik tudása,
s más" által tüntek
lsegéd, szerepe s a
emelte, Krecsányiné
Váczy Vilma (Flóra)
niczi D.) és Fenyéry
anusított. A kis Ta-
e magát, a közönség
bátor és biztos be-
amu közönség teljes

nd a szintársulatot,
választmányt és a
reá, hogy a sok-
égvonat megszünte-
ségeik lyukak s az
hasonló intézkedé-
osolva, még pedig
nehogy a színészek

a legjobb darabok,
ozatalával, társulata
korlott ügyességé-
közönség igényeit s
várakozásának.
atát! — A magunk
az szolgálni!

m.
rai testvérek új fu-
Világhírű utazások
et a következő uta-
zéchenyi Béla keleti
Tibet és Birma or-
szágot, az expedíció
osztott magyar ki-
leti képpel.
Ziffer Károly által
vagy Házi Lexicon
beről" című mű
Mehner Vilmosnál

e praktikus kiadás-
Tetty Nándor és
k ki azokat: nyol-
ségének csak felét
lét üresen hagyják,
essen magának. E
ízlet jelent meg, az
zva.

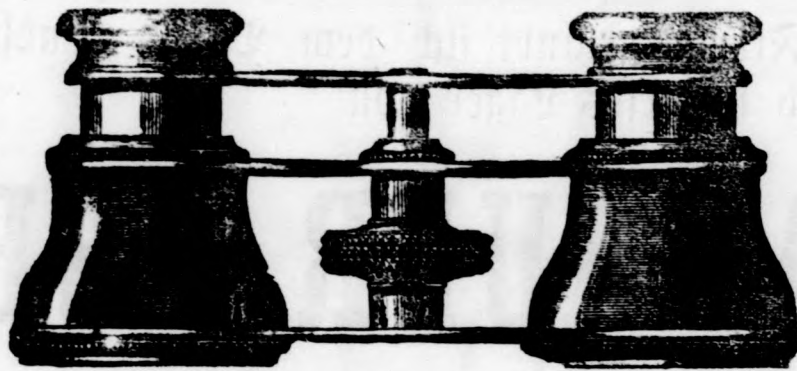
3—5. füzeteit vet-
ársa kiadói cégétől.
ni tevékenységének
esen bemutatni ép
S azért kétszerez
az összes irodalma-
gjobbat, mit ez iro-
rdításban, minőket e
Károly, Szilády Áron,
ni Miklós, Verseyh
ó Károly, Székács
ettel a keleti népek
om teljesen be van-
ve. Ajánljuk e mű-
i. Beszerzése meg-
lenés által.

el, pozsonyi tanár
án fordítására, me-
az arab nyelvből
ó magyarzatokkal
gyar Korán fordítás
4 4 frt. o. é. Ká-
alístáinknak; ajánl-
ás dolgozatait is az

er Vilmos kiadásá-
Bodnár Zsigmond
mle" áprilisi füze-
al jelent meg: A
étértől. A demo-
s Gusztávól. Az
ostól. A skandina-
rdson Erikől. Lilly.
leten.

Ujonnan alapított látzerészeti intézet.

Budapest,
Dorottya-utca 5.

Budapest,
Dorottya-utca 5.

WALDSTEIN SIMON

cs. kir. udvari látzerész. Bécs, Kohlmarkt 5.

Budapest, Dorottya-utca 5. szám.

Színházi látésövek, minden magasságban és különféle foglaltványban, a legjobb achromatikai üvegekkel.

bőr, 5 frttól 12-ig, nikel, tekenősbéka, elefántcsont, aluminium, gyöngyházban, 22 frttól 50-ig, 18 frttól 30-ig

Szemüvegek, a legfinomabb csiszolt üveggel és szolid foglaltványban, aczél, száru, láthatatlan, ezüst, tekenősbéka, aranyban, 1 frt 50—2 frt 50-ig, 1.50—2 frt 50-ig, 2—3 frt 50-ig, 3—5 frt 50-ig, 5—8 frt 50-ig, 8—15 frt 50-ig

Orrosipitetők, legújabb szerkezettel, (Pince nezz) száru, aczél, ezüst, tekenősbéka, arany, láthatatlan, 1.50—2 frt 50-ig, 1.50—3 frt 50-ig, 3—5 frt 50-ig, 3.50—5 forintig

Ablak-hömérök 1.50, 1.80, 2.—, 2.50, egész 5 frt 50-ig

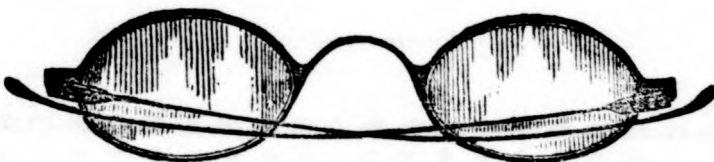
Szoba-hömérök 1.—, 1.20, 1.80, 2.—, 2.50, 3.—, egész 5 frt 50-ig

Orvosi hőmérők, testmelegség meghatározására 3—7.50-ig

Stereoskopok 3 frttól 20 frt 50-ig. **Ütemjelző** csengővel vagy anélkül. — Katonáság részére: Kettős csövek színház és tábori használatra, legújabb szerkezettel 6, 8, egész 12 üveggel 14 frttól felfelé.

Távcsövek, mikroszkopok, nagyítóüveg, olvasó-üvegek, valódi hegyi-kristály szemüvegek és lorgnettekben párja 5 frt.

■ Vidéki megrendelések a leggyorsabban teljesítetnek. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Füldő-hömérők 1.—, 1.20, 1.80, 2.—, 2.40 egész 4 forintig.

Kipróbált éreződőmérők, magasságmérésre is alkalmas, minden nagyságban és különféle foglaltványban 5.50-tól 25 frt 50-ig.

86 3—10

Pain-Expeller
S horgonnyal S
nagyon jó háziszser.

A ki e kitűnő szert csak egyszer, péld. közhvény, csúsz, tag-szakgatás, reumatikus fogtás stb. ellen használta, szívesen ajánlja tovább. E körülmény nagyon jellemző a Pain-Expeller jóságára nézve, valamint csak is annak tulajdonítható, hogy e szert Magyarországon is minden reklám nélkül oly gyorsan elterjedt és mindenütt ismert.
Kapható 40 és 70 krajczáros üvegekben Budapestben: a főraktárnak Török J. úrnál, Eperjesen: Schmidt K., Bártfán: Sokalszki József gyógyszerész úrnál és csaknem minden nagyobb város gyógyszerüzében. 32 7—11

Figyelmeztetés.

Az általános ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitértetett sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utázasnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén az egyszersmind védjegyként a budapesti kereskedelmi s iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl:

csúszos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájalmak, szemgyengeség, benuások stb. stb. ellen. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak eltávolítására.

Ára: egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr. Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizományosaim névsorával ellátva, minden üveghöz ingyen mellékeltek.

Brázay Kálmán,

Budapest, IV., Múzeum körút 23. sz.

88 2—3

Kapható Eperjesen: Oszwald Dániel, Gallitsik J. V., Holenia L., Linkesch Károly kereskedésében.

Auswanderung!

Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RED STAR LINE“ fahren jeden Samstag DIRECT von ANTWERPEN nach

NEW-YORK & PHILADELPHIA.

Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.

Man wende sich an „B. von der Becke & Marsily“ in ANTWERPEN oder G. KOZÁK in KASCHAU.

15 8

Lungen- und Magenleiden

geheilt.

Amtlicher Heilbericht

des k. k. Garnisonsspitals Nr. 23 zu Agrum über beobachtete Heilwirkung des Hoff'schen Malzextraktbieres und der Hoff'schen Malz-Chocolade. Beide Erzeugnisse erweisen sich für Rekonvaleszenten, dann für an Katarrh und Reizungszuständen der Atmungs- und Verdauungsorgane Leidende als ausgezeichnete Stärkungsmittel und ist die Chocolade als heilvoller Ersatz für Kaffee, bei Diät, als zu reizend, nicht erdünnt oder eingeeicht wurde, besonders zu empfehlen; sie war überdies den damit behafteten Kranken und Rekonvaleszenten ein sehr beliebtes Frühstück, was der Beobachtung gemäß bezeugt wird.
Agrum, am 23. November 1878.

Spezial-Geharzt Dr. J. Hoff, Oberstabsarzt. Dr. Kaiser, Stabs- und Abtheilungs-Geharzt.

Der Segen Gottes ruht auf Ihren Joh. Hoff'schen Heilnahrungsmitteln!

(Selbstausgesprochene Worte eines Genesenen.)

An den k. k. Hoflieferanten der meisten Europäischen Curedas, Herrn Joh. Hoff, k. k. Rath, Besitzer des goldenen Verdienstkreuzes mit der Krone, Ritter hoher preussischer und deutscher Orden. **Wohnort: Wien, Grabenhof 2, Fabrik-Niederlage: Stadt, Graben, Bräunerstraße Nr. 8.**

Sie werden habe ich das Vergnügen, Ihnen mitzutheilen, daß Ihr Hoff'sches Malzextraktbier für den Magen und die Lunge unübertrefflich ist. Die Chocolade und Brustbonbons geben seit Jahren in meiner Familie nicht aus; wir können nicht genug unserm Hausarzt danken, daß er uns ein solches Hausmittel wie Ihre Malzpräparate anrieth.

Der Segen Gottes ruht auf Ihren Heilnahrungsmitteln, wenn auch Herr Hoff von Kaiser und Königen genug Anerkennungen hat, so halte ich es doch für meine Pflicht, auch meine Anerkennung über die **ausserordentliche Heilkraft** im Interesse der Leidenden zu jellen und bitte um Veröffentlichung. (Bitte um Zusendung von 50 fl. Malzextraktbier, 10 fl. Malz-Chocolade und 10 fl. Brustbonbons.)
Preßburg.

Man fordere nur **echte Johann Hoff'sche Malzfabrikate** mit der durch das k. k. Handelsgericht in Oesterreich und Ungarn eingetragenen Schutzmarke (Bildnis des Gründers). Dem unedlen Erzeugniß Anderer fehlen die Heiltrauteigenschaften und die richtige Bereitungsweise der Johann Hoff'schen Malzfabrikate und können nach Aussage der Aerzte schädlich wirken. — (Die echten Johann Hoff'schen Brust-Malzbonbons sind in blauen Papier.)
Theodor Vangé, Apotheker.

Warnung. Depot: **Jos. Makoviczki, Apotheker in Eperies.** 19 5—8

Törvényesen A czimszalagnak által megbün-
tetelezett vignéta. utánzása hatóság tetteik.

Dreher Antal
kiviteli palaczsör

a hamisítatlanság biztosítása mellett kizárólagosan csakis

Dreher Antal
serfőzdéjében Kőbányán,

95 vagy 1—10

Budapest

Dietrich és Gottschlig

cs. kir. udv. szállítók és DREHER ANTAL főraktárnakainál megrendelhető.
Árjegyzék ingyen és bérmenten küldetnek. Árusítók (szükséglet szerint) kedvezményi árakban részesítetnek.
Oly palaczsörért, melynek czimszalagán a „Dietrich és Gottschlig“ vezérgyűzők neve elő nem fordul, a főződe jótállást nem vállal.

Emlékezés Tóth Kálmánra stb. Költemények. Irodalmi szemle. Ajánljuk ezen jelesen szerkesztett folyóiratot, mely a napi kérdések ismertetése mellett, az irodalom újabb termékei iránt is tájékoztatást nyújt, t. olvasóink figyelmébe.

Beküldetett. Aigner Lajosnál Budapesten megjelent és szerkesztőségünknek beküldetett a: szépirodalmi könyvtár 6—10-ik száma, melyben a Szép Ilonka (Széchy Károly verses regénye). Mindenütt és sehol (Milko Izidortól) és a Senki Pál történeteiből (Bús Vitéztől) beszély egyes részei vannak. Egy füzet ára 30 kr. Ugyanannál megjelent és beküldetett a Magyar regény-csarnok 8—10-ik füzete. Tartalma: A szabadság országa. Bekics Gusztávtól. Zsadányi István viszontagságos élete, egyes részei. (Nagy Lászlótól.)

Szakácskönyv. Az általános magyar francia szakácskönyv 7—8. füzete megjelent Mehner Vilmosnál. Csinos kiállítás, szép nyomatu képekkel.

A „Hymen“ szépirodalmi hetilap 16-ik száma a czimlapon Lickl Irma kisasszony, egy kiváló szépség szép kiviteli arcképét közli s a következő érdekes tartalmát nyújtja: A szépirodalmi részben: Boldog vagy kedvesem? Költemény. Gáspár Imrétől. — A ki tudtán kívül ház. Elbeszélés. Mikszáth Kálmántól. — Ifjú költőink szerelmei. Levelek Coraliehoz. II. Pry Páltól. — Szeretni — csalódní. Csevegés ifj. Vánca Mihálytól — Komlainé Életkép. Wargha Zsankától. — Vegyes közlemények. „Hymen“ házassági kis hírdetései. — Az előfizetők a házassági hírdető rovatot ingyen használhatják s egy nagy tárgynyereménysorsjátékra szóló sorsjegyet ingyen kapnak rendkívüli kedvezményül.

„Mulattató Zsebkönyvtár“ czim alatt Buzárovics Gusztáv könyvkiadó Esztergomban igen figyelemreméltó vállalatot indított meg humorisztikus irodalmunk gyarapítására. Előkelő humoristáink javarésze csoportosul az életrevaló vállalat köré s elég lesz jellemzésül csak az eddig megjelent füzetek tartalmát s megérteni. Az első füzet, Balázs Sándor, A mama tyukszeme című novelláját közli; a második Lauka Gusztáv, Az eltévedt csók című vig beszélyét hozza; a harmadik Eckstein Ernő egyik legkitünőbb humorisztikus elbeszélését tartalmazza Vörös Julcsa czim mel dr. Spinoza (dr. Ompolyi M. Ernő) valóban talpraesett átdolgozásában; a negyedik füzet Gyórfy Iván hírneves humorisztikus toasztató hat humoros toasztját mutatja be s az ötödik megint Lauka Gusztávtól két humoros novelettel ad ki Egy agglégény viszontagságai s Herczeg Ugrikovics Mirko czim mel. A következő füzetek hozzák Balázs Sándor, Lauka Gusztáv s több kiváló író humorisztikus novelláit, stb. A jutányos és jóra való vállalatot őszintén ajánlhatjuk olvasóink szives figyelmébe.

Különfélék.

Képviselő-választás. A „Fekete sas“ nagytermébe, 1881. apr. 24-én d. u. 3 órára összehívott választói nagygyűlés, a mondott helyen és időben csakugyan megtartott, még pedig igen

nagyszámú közönség jelenlétében; a két karzat és a földszint tele volt. Kubinyi Aurél megnyitván a gyűlést, azt a megalakulásra hívta fel, mire előnké: Kubinyi Aurél, jegyzővé Hörk József választattak meg közfelkiáltással. És erre kezdetét vette, illetőleg vette volna a tanácskozás, azonban már a felszólalni kívánó szónokok neveinek hangoztatásánál is feltűnt, hogy a jelenlevők két pártot képeznek s így azután csak természetes következménynek kell tekintenünk, hogy az, a mi bekövetkezett, megtörtént, t. i., hogy a két párt életjelt adván magáról, az egyöntetű közös eljárás továbbra lehetetlenné lön, és az elnök a gyűlést feloszlatni volt kénytelen. A felszólalókkal szemben tanúsított türelmetlenség azonban elmaradhatott volna. Annyi sikere mégis volt e gyűlésnek, hogy az eredeti jelölés sorsa iránt tájékoztatást nyert a választó közönség, és arról lemondott, mivel jelöltjét meg nem nyerheti.

Színház. A színházlátogató közönség kívánságának teszünk eleget, midőn annak nevében Krecsányi I. színigazgató urtól „A proletárok“ színréhozatalát kérjük.

Hallomásból tudjuk, hogy Krecsányi Sarolta, a Krecsányi I. operette-szintársulatának igen jeles tagja, egy év alatt teljesen elsajátította az angol nyelvet, hogy művészetét eshetőleg Amerikában is bemutathassa.

Népszimnői pályázat. A budapesti magyar népszimnői bizottmány a rendelkezésére álló anyagi eszközök korlátai közt, a gondjaira bizott intézetnek ugy anyagi mint szellemi érdekeit egyaránt szívében viselvén: az ezen intézetben honos irodalmi műfajok és ezek közt első helyen a népszimnői válfaj művelésére az írókat serkenteni óhajta. Ennélfogva elhatározta, ez irányban egy pályadíj kitűzését a következő feltételekkel. 1. Kivántatik egy egész estét betöltő népszimnő, mely tárgyat szabadon veheti a mult vagy jelen időből, akár a falusi, kisvárosi vagy fővárosi magyar népeletről. Két egyenlő becsű mű közül, a fővárosi népeletről vett tárgy előnyben részesítettik. 2. Csak magyar nyelven írott művek bocsáttatnak bírálat alá. 3. A jutalom odaítélésénél döntő tulajdonságok: a mű nemesítő iránya és írói jelességei; de a jutalom csakis oly abszolút becsű műnek fog kiadatni, a mely biztos szinpadit sikert ígér. Ha ily mű a pályázók közt nem található, a bírálok megtagadhatják a jutalom kiadását. 4. A jutalmazandó mű előadásának kizárólagos joga Budapestben, a budapesti magyar népszimnői alapot illeti, az ezen intézetnél szokásos írói százalék mellett; kikötetvén egyszersmind, hogy a jutalmazandó mű a népszimnőben előadása előtt sehol színré nem hozható. A mű kinyomatásának s vidéki szinpadokon adatásának joga a szerzőé marad. 5. A pályázó művek idegen kéz által tisztán lemásolva, jelíges levélkével ellátva, bekötve és lapszámozva, f. é. november 15-ig bezárólag Márkus Józsefhez, a népszimnői bizottmányi jegyzőjéhez (Budapest, régi városház) küldendők be; később érkezendő pályaművek bírálatra nem bocsáttatnak. 6. Az öttagu pályabírószág, a nép-

színházi bizottmány kiküldendő tagjaiból s ez iránt megkeresendő írókból és színészekből fog állani. 7. A pályanyertes mű jutalma 100 azaz száz darab 10 frankos arany lesz. 8. A pályázatra beküldött kéziratok nem fognak visszaadni. A budapesti magyar népszimnői bizottmány.

Jegyzőválasztás. Biztos forrásból értesültünk, hogy az elhalálozás folytán betöltendő egyik megyei aljegyzői állomásra Szabó Géza ur Sáros vármegyének ez idő szerint már tiszteletbeli aljegyzője is pályázik.

Gazdasági egylet. A sárosszegyei gazdasági egylet f. évi május hó 2-án, azaz hétfőn d. u. 3 órákor a megyeháza kistermében rendes közgyűlést tart. A tanácskozás tárgyai: 1. A megürlt elnöki szék betöltése. 2. Felmerüldő egyes indítványok. (Reméljük, hogy a gyűlés lefolyásáról lapunk értesítettni fog! Szerk.)

Hedry Bódogot, ki ellen a bécsi hadgy-miniszterium indított sajtóper — az „E-r“ egy távirata szerint — az esküdtszék egyhangulag felmentette.

A trónörökös esküvőjének sorrendje. Május 9-én 1/2-1-kor érkezik a belga királyi pár hatfogatu diszkocsiban Schönbrunnból Bécsbe és a Thezeiánumba száll, honnan külön menettel vonulnak az udvari palotába. Az ünnepélyes esküvő másnap 10-én lesz, délelőtt 11 órákor az Augustinusok templomában; a szertartásokat Schwartzenberg bíbornok érsek fogja vezetni. Az esküvő után az udvar és az új házások a palota benső termeibe vonulnak vissza. A szertartások részleteiben ugyanazok, mint voltak 1854-ben, midőn a királyi pár tartá esküvőjét.

Értesítvény. A női-ipar tanitónő képezde igazgatósága részéről (Pozsony) van szerencsénk a n. érd. közönséget egész tisztelettel figyelmeztetni, hogy ipari tanitónő képezdeknbe ez idén még csak hat leány fogadtatik be, és pedig csak oly feltétel mellett, ha folyamodványa legkésőbb május hó 10-ig ide beérkezik. Tapasztalatból tudjuk, hogy augusztus végén és szeptember elején, midőn az állami tanitónőképezdeknben a felvételek eszközöltetnek, intézetünkben is tömegesen jelentkeznek, s miután ilyenkor a visszautasításokból számtalan kellemetlenség származik, — kötelességünknek véltük ideje korán tiszteletteljes figyelmeztetésünket közzé bocsátani. Kelt Pozsony, 1881. évi április havában. A pozsonyi ipartanitónőképezde igazgatósága. „Z-n.“

A magyar általános iparegylet igazgató tanácsa elhatározta, hogy ezentul közzétitül lép föl egyes kereskedők s gyárosok és az iparosok között oly iparczikkek szállítására nézve, melyek eddigelé külföldről hozattak, de a hazai ipar érdekében itthon készülhetnének; és ezt hazai lapjaink szivességéből mindannyiszor közzé teszi. Ezzel egy budapesti czég megrendéséből következő cikkekre hirdet pályázatot: 36 darab oszlop fekete fából; 100 darab fatálca; 18 darab faragott és esztergályozott asztal; 96 darab virágcserep-állvány fából és hasonló tárgyak. Ugyancsak a ma-

Fenilleton.

Interessante Zahlen- und Größen-Verhältnisse.

XIX. Die höchste Luftfahrt. — Von allen Luftschiffen ist der Aeronaut Glauders, nachdem er 28 Fahrten zurückgelegt hatte, im Jahre 1864 am höchsten, nämlich bis über 28,000 englische Fuß, gestiegen; hier hätte derselbe aber fast ein jähes Ende genommen; er konnte, wie Adalbert Stifter irgendwo sagt, den Himmel nicht länger ertragen und war betäubt; sein Gefährt, unfähig das Ventil zu öffnen, riß es mit den Zähnen durch die Klappenleine auf. Ein anderes Mal fiel der Ballon in die Themse; die Gondel wurde aber in Sturmesseile durch die im Ballon arbeitenden Gase fortgezerrt; immer näher kam man dem Meere, der kleine Anker faßte zum Glück, aber Boote konnten sich dem in heftigen Kämpfen um sich schlagenden Ungethüm nicht nahen, man mußte es tödten, Militär ward requiriert und gab Salven auf den neuen Seekranken.

Als bedeutungsvoll für die Gesege des Schalles wird die Erfahrung des Aeronauten mitgetheilt, daß er über 21,000 Fuß Höhe noch das Rollen eines Eisenbahnzuges in der Tiefe vernommen habe. Die Erfahrungen des englischen Luftschiffers bestätigen, daß die Temperatur-Abnahme nicht lediglich nach der wachsenden Höhe varirt. Auch über das Sonnenspectrum hat der Aeronaut Experimente, von interessanten Resultaten begleitet, gemacht.

XX. Die höchsten Thürme. Den höchsten Rang unter den Thürmen zu erobern, war von jeher ein patriotischer Wunsch namentlich bei den Deutschen, weßhalb auch in Deutschland die meisten hohen Thürme zu finden sind.

Wir theilen nachstehend ein Verzeichniß der höchsten Thürme mit:

Der Thurm zu Babel (angeblich)	596	Pariser Fuß.
Die Cheops-Pyramide	448 1/4	" "
Münzthurm am Schlosse zu Berlin (eingeführt)	483 1/8	" "
Domthurm in Köln projectirt	483	" "
Domthurm in Antwerpen	447	" "
Domthurm in Rouen	447	" "

Kuppel der Peterskirche in Rom	441	Pariser Fuß.
Münstherthurm in Straßburg (projectirt 531 1/2) de facto	440	" "
Stephansthurm in Wien	435 3/4	" "
Dlafsthurm in Renal	421	" "
Domthurm in Salisbury	409	" "
Martinsthurm in Landshut	404 1/6	" "
Michaelssturm in Hamburg	402	" "
Hauptthurm in Mecheln	393	" "
Münstherthurm in Freiburg	365	" "
Münstherthurm in Ulm (projectirt 452 1/2) unvollendet	339	" "
Schloßthurm in Dresden	310	" "
Petrithurm in Berlin	291	" "
Veitsturm in Prag (einst 462 1/2, jetzt nur)	255 1/2	" "

XXI. Das Menschengeschlecht. Nach der „Abelle Medice“ ist die Erde von nahezu 1300 Millionen Menschen bewohnt. Davon gehören 374,000,000 der kaukasischen, 558,000,000 der mongolischen, 190,000,000 der äthiopischen, 1,000,000 der amerifanischen und 201,000,000 der malayischen Race an. Sie sprechen 3604 Sprachen und bekennen sich zu 1000 verschiedenen Religionen. Es sterben im Jahre etwa 333,333,333, oder an einem Tage 91,954, in einer Stunde 3730, in einer Minute 60. Diese Verminderung wird durch eine gleiche Anzahl von Geburten wieder ausgeglichen. Die durchschnittliche Lebensdauer beträgt 33 Jahre. Ein Viertel dieser Bevölkerung stirbt vor dem 7. und die Hälfte vor dem 17. Jahre. Von 10,000 Personen erreicht nur 1 das 100. Jahr; von 500 nur einer das 80., und von 100 nur 1 das 65. Jahr. Die weissen Mannschaften macht ein Achtel der Bevölkerung aus. Es gibt 340 Millionen Christen, etwas über 5 Millionen Juden, etwas über 600 Millionen gehören den asiatischen Religionen an, 162 Millionen dem Mohamedanismus und mehr als 200 Millionen dem Heidenthume. Von den Christen bekennen sich 175 Millionen zur römischen, 76 Millionen zur griechischen und 89 Millionen zur protestantischen Kirche.

XXII. Die Gesamtbevölkerung der Erde beträgt nach den neuesten Angaben in runder Summe 1300 Millionen Seelen. Davon entfallen auf Europa

280, auf Asien 750, auf Afrika 200, auf Amerika 67 und auf Australien 3 Millionen.

XXIII. Zur Statistik der Juden. Nach den in neuester Zeit von Judenmissionären angestellten Berechnungen beträgt die Zahl der gegenwärtig auf der ganzen Erde lebenden Juden etwas über 5 Millionen, wovon die Hälfte in Europa wohnt, und zwar die meisten in Rußland; man zählt daselbst 1,500,000 Israeliten; die Zahl der in Oesterreich wohnenden Juden beträgt 870,000, in Preussen 290,000, im übrigen Deutschland 185,000; während bei der Bevölkerung in Frankfurt am Main auf 16 Christen 1 Jude gerechnet wird, kommt in Preußen erst auf 78 Christen ein Jude. In Sachsen wohnen im Ganzen nur etwa 1800 Juden und zwar zumeist in den beiden Städten Leipzig und Dresden. Am unbedeutendsten ist die Zahl der jüdischen Bewohner in Schweden und Norwegen, man rechnet daselbst auf 6000 Christen nur 1 Juden. In Frankreich wohnen ungefähr 120,000, in der Schweiz 32,000, in Großbritannien von 50—60,000 Israeliten.

XXIV. Zahl der Christen und Buddhisten auf der Erde. Während man die Zahl aller Christen auf der Erde auf 340 Millionen anschlagen kann, sind die Verehrer des Buddha viel zahlreicher, denn es gibt 345 Millionen Buddhisten, also um 5 Millionen mehr, als es Christen auf der Erde gibt.

XXV. Nationales Gleichgewicht. Es ist bemerkenswerth, daß die drei Hauptvölkerstämme Europas — die Germanen, Romanen, Slaven — sich der Zahl nach beinahe gleichstehen. Man rechnet nämlich 85 1/2 Millionen Germanen, 82 1/2 Millionen Slaven, und 78 1/2 Millionen Romanen. Anders gestaltet sich das Verhältniß, wenn man die Hauptnationen dieser drei Stämme ins Auge faßt. Boran stehen die Russen mit 54 Millionen, die Deutschen mit 50 Millionen, dagegen zählen die National-Franzosen höchstens 34 Millionen. Unter den Sprachen der Kulturvölker hat die englische die größte Verbreitung. Sie wird von fast 80 Millionen Menschen als Muttersprache gesprochen, die deutsche von 50 Millionen, die französische von 48 Millionen, die spanische von 40 Millionen, die italienische von 26—30 Millionen.

(Fortsetzung folgt).

gyar általános iparegylet által kiküldött szakértők fogják a szállított tárgyakat az irányban megbirálni, vajjon megfelelnek e a mintáknak? A szállítandó tárgyak átvételkor készpénzben azonnal kifizetnek.

Elhalasztás. A zempléni megyei ált. gazdasági kiállítás, minthogy annak napja éppen összeesik a koronaherceg budapesti látogatása s az ahhoz kötött ünnepélyességek idejével, — május hó 18. 19. és 20. napjairól ugyan e hó 28., 29. s 30. napjaira tetézték át. Ennek folytán a bejelentési határidő is május hó 11-ig lett meghosszabbítva. A gazd. egylet e körülményt külön „értesítés” által is köztudomásra hozza, melyből azt is megtudjuk: hogy a bíráló bizottság választása a 27-én tartandó v. ülésen fog megejtetni s hogy a titkári hivatal illetőleg iroda a kiállítás helyiségében május 26-án nyílik meg. Végül jelzi az értesítés, miszerint a magyar államvasutak, a m. é. k. vasút, a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság igazgatóságai saját vonalikon a kiállítási tárgyak ide szállítására nézve díjkezdvényeket s ingyenes visszaszállítást, a kiállítók részére pedig féldíjas menetjegyeket engedélyeztek. (Zemplén.)

Közgazdaság.

Debreczeni ipar-műkiállítás. A magyarországi iparos ifjak IV-ik országos vándorgyűlése alkalmából Debreczenben rendezendő ipar-műkiállítás tárgyában, a debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egylete — mint a mely a kiállítást rendezzi — a következőket látja szükségesnek a t. közönség tudomására juttatni: 1. A kiállítás folyó 1881. év augusztus hó 20., 21., 22., 23. és 24-dik napjain fog tartatni, s az sz. k. Debreczen város hatóságának védnöksége alatt álland. 2. A kiállítás tárgyai a bási és kézműipar termékei, — továbbá az iparszakba vágó rajz- és írásbeli munkákat lesznek. 3. A kiállítandó tárgyak három osztályba soroztatnak: I. osztály: Kézműipar. II. osztály: Házi-ipar. III. osztály: Kézi rajzok. a) Az I-ső osztály áll két csoportból: 1-ször: az iparos segédek munkáiból; 2-ször: az iparos tanoncok munkáiból. b) A II-ik osztály áll: kézi munkákból. c) A III-ik osztályba tartoznak: a festő, rajz és iparszakba vágó munkálatok. 4. A kiállításban részt vehet minden magyarországi iparos-segéd és iparos tanonc. 5. E műkiállításra önálló iparosoktól is fogadtatnak el munkák, melyek azonban csak elismerő oklevelet, — de jutalmat nem nyerhetnek. 6. A bejelentések folyó évi július hó 1-jéig, — a kiállítandó tárgyak pedig folyó év július 20-tól augusztus hó 10-ik napjáig mulhatlanul „az országos iparos ifjusági munka-kiállítás végrehajtó bizottságának Debreczenben” küldendők. 7. A bi-

ráló bizottságok részben a vándorgyűlésre érkezendő tagokból, részben pedig a helybeli iparosok és iparpártolók közül fognak választatni. 8. A kiállításra elfogadott munkák és cikkek készítői jutalmul emlékművet; a kiváló tárgyak készítői arany, ezüst vagy bronzérmét nyerendnek. 9. A segédek és tanoncok, kik egyszersmind kiállítók, a kiállításra szabad jegyet nyernek. 10. Az önálló iparosok, kik kiállítók, kívánatra a kiállítás egész tartamára érvényes névre szóló és más által nem használható jegyeket nyerhetnek 1 forint díj fizetése mellett. 11. Minden kiállítandó tárgyra a kiállító- s munkaadójának neve, valamint a tárgy értéke is felirandó. 12. Minden kiállított tárgy, a reá irt érték szerint, a végrehajtó bizottságnál, vagy a kiállító külön meghatalmazottjánál, megvehető. 13. A kiállítás bezárása után megmaradt tárgyak folyó évi szeptember hó 1-ső napjának esti 8 óráig visszavehető; az ez időn túl visszamaradt tárgyak nyilvános árverés útján az egylet javára értékesíttetnek.

Debreczen, 1881. február hó.

„A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egylete.”

Grünwald József,
titkár.

Huber József,
elnök.

Vermisctes.

Die Wahl des Stadtphysikus. In der am 27. d. M. Nachmittags um 3 Uhr abgehaltenen Generalversammlung der Stadtpräsidenten wurde Dr. Lakner mit Stimmenmehrheit zum Stadtphysikus gewählt.

Schadenfeuer. Am 27. d. M. sah man südlich von unserer Stadt die Zeichen eines großen Feuers und es stellte sich bald heraus, daß Kende brannte. — Es hat den Anschein, als sollte mit dem Herannahen der wärmeren Tage die traurige Chronik der Feuersbrünste eine stehende Rubrik bilden.

Witterung. Die Witterung ist noch immer so rauh, daß sie sogar den Eifer derjenigen Blumen und Bäume abgekühlt hat, welche schon sehr begierig sind, ihre Blüten zu öffnen. — Es ist auch besser, wenn sie noch vor dem Froste am Busen ihrer Mutter schlummernd ruhen!

Volksbildungs-Vereine. Der Ausschuss, welcher im Interesse der Volksbildung mit Stuhlweissenburger Comitate gebildet worden ist, hat leztlich eine Sitzung gehalten, in welcher Graf Eugen Sichy den Antrag stellte, daß im Wege der Stuhlweissenburger Comitatebehörde alle Behörden des Landes ersucht werden sollen, sie mögen den innerhalb ihres Gebietes schon gebildeten oder sich eben bildenden Comités zur Beförderung der Interessen der Volksbildungsgesellschaften die Möglichkeit bieten, sich bei der — Ende Mai in der Hauptstadt abzuhaltenden Konferenz durch einen oder zwei Bevollmächtigte vertreten zu lassen.

Zur Hebung der ungarischen Industrie. Zwischen dem Ministerium für Ackerbau, Industrie und Handel und dem Finanzministerium wurden Verhandlungen gepflogen bezüglich der Ausarbeitung eines solchen Gesetzentwurfes, nach welchem in Zukunft alle neubegründeten industriellen Etablissements die Begünstigung der Steuerfreiheit 10—15 Jahre lang genießen würden. Wie es in industriellen Kreisen verlautet, ist dieser Gesetzentwurf thatsächlich schon ausgearbeitet und die Regierung wird um jeden Preis darnach trachten, daß der von ihr einzubringende Gesetzentwurf noch durch den jetzigen Landtag in Verhandlung genommen werde. Die Regierung kann sicher darauf rechnen, daß das Abgeordnetenhaus ohne Parteiunterschied diesem Gesetzentwurfe Geneigtheit und Bereitwilligkeit entgegenbringen werde.

Eisenbahn. Der Bau einer neuen Zipser Eisenbahn, welche von Margiezan abziehend Göllnig, Präfendorf und Einsiedel berühren und sich in einer Länge von 35 Kilometer bis Schmölznig erstrecken wird, ist definitiv beschlossen worden.

Die Direktoren der ungarischen Eisenbahnen haben am 19. d. M. eine Konferenz gehalten, bei welcher Gelegenheit in Bezug auf mehrere wichtige Gegenstände Beschlüsse gefaßt wurden; dahin gehört: die Bitte der ung. geograph. Gesellschaft betreffs begünstigenden Nachlasses von den Personen- und Transportgebühren bei Gelegenheit des internationalen Congresses und der Ausstellung, welche im Monat September in Benedig stattfinden sollen; sodann die Ertheilung begünstigenden Nachlasses von der Fahrgebühr für diejenigen Mitglieder des allgemeinen Beamtenvereins, welche an der Generalversammlung dieses Vereines theilnehmen wollen. — Die Beschlüsse wurden einstimmig und dem Ansuchen der Bittsteller entprechend gefaßt.

Rima-Murányer Eisenwerke. Die vorhandenen 580 Bergwerkstheilscheine der Rima-Murányer Eisenwerke werden schon in den nächsten Tagen mit geringen Ausnahmen eingelöst sein, so daß der neue Besitzer die Generalversammlung in den ersten Tagen des Mai in Bries abhalten können. Auf dieser außerordentlichen Generalversammlung wird die Erhöhung des Actienkapitals des Etablissements und die Umwandlung desselben in eine Aktiengesellschaft beschlossen werden. Die neuen Actien werden erst im Herbst auf den Markt gebracht werden. An dem Geschehen beteiligen sich der Wiener Bauverein, die österreichische Landesbank und die ungarische Reichsbank.

Die Eisenbahn durch den Gotthard-Tunnel wird — nach Berner Blättern — am 1. Juli 1882 eröffnet werden, bis zu welchem Zeitpunkt auch die Linie Muri-Roth-Kreuz fertig wird. Wie vorauszusehen ist, werden nach jeder Richtung ein Tages- und ein Nacht-Gilzug und außerdem ebenfalls nach jeder Richtung wenigstens zwei Personenzüge und ein gemischter Zug täglich verkehren.

Öffener Sprechsaal.

Für diese Rubrik ist die Redaction nicht verantwortlich.

Allen unsern Freunden und Bekannten ein herzliches Lebewohl!

Wie Dr. Holländer
samt Familie.

94

Fruchtpreise

vom 30. April 1881.

Ware	per 100 Kilogr.	Preis
Woggen	100	10.50
Weizen	100	10.50
Gerste	100	7.50
Hafer	100	5.25
Malz	100	6.25
Erbsen	100	8.00
Linsen	100	12.00
Bohnen	100	7.25
Erbsen	100	2.50

A vasuti vonatok menet- és érkezési ideje.

Eperjesen, m. évi október 15-től kezdve.

Station	Ind.	Érkez.
Eperjes-Oderberg.	8 óra 01 p. reg.	4 óra 49 p. másn. reg.
Oderberg-Eperjes.	8 óra 45 „ estv.	9 óra 56 „ „
Eperjes-Budapest.	8 óra 01 p. reg.	7 óra 58 p. estve.
Budapest-Eperjes.	9 óra 08 „ estv.	7 óra 33 „ reg.
Eperjes-Tarnow.	8 óra 22 p. estv.	11 óra 40 p. délb.
Tarnow-Eperjes.	1 óra 45 „ délb.	7 óra 03 „ reg.
Eperjes-Ujhely.	11 óra 29 p. délb.	7 óra 17 p. estv.
Ujhely-Eperjes.	3 óra 24 „ éjjel.	9 óra 56 „ reg.
Eperjes-Kassa.	4 óra 17 p. reggel.	6 óra 29 perc.
Kassa-Eperjes.	8 óra 01 „ „	9 óra 40 „
Eperjes-Kassa.	9 óra 08 „ estve.	10 óra 53 „
Kassa-Eperjes.	7 óra 56 „ reggel.	9 óra 56 „
Eperjes-Kassa.	5 óra 52 „ estve.	8 óra 22 „

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankegylet.
Felelős szerkesztő: Hörk József.

Anbau-Samen.

Wicken, Linsen, Lucerner- & Steier'scher Rothklee, Thymotheus- & Reygras, und Runkelrüben-Samen billigst zu haben bei

92 2-3

J. W. GALOTSIK
in Eperies.

Haus-Verkauf!

Das auf der Hauptgasse sub Nr. 303
gelegene ebenerbige

Balint'sche
Haus

ist aus freier Hand stündlich zu verkaufen.
Das Haus verzinst sich mit 8-9%.
Nähere Auskunft ertheilt

Felix Donschachner.

A t. körjegyző urakat ez uton is van szerencsénk értesíteni, miszerint könyvnyomdánk kiadóhivatalában valamennyi

körjegyzői nyomtatványok

nagy raktárát főtartjuk, s azokból bárhová az országban koncezonként is szállítunk. A nyomtatványok mind simított papírra nyomtatvák s 30, 40 illetve 50 kron számítatnak 25 ívenként. Ajánljuk egyszersmind jól berendezett könyvnyomdánkat, mindenféle nyomtatványok csinos és jutányos árákon kiállítására, valamint nagy papírraktárunkat, különösen nagy választékú dobozpapír-készletünkkel.

Tisztelettel

Az Eperjesi Bankegylet könyvnyomdája.